

ОТЧЕТЪТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА -
НАКРАТКО

2017

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Основната цел на настоящия информационен бюлетин е **да представи накратко и по разбираем за хората начин основните акценти в отчета за изпълнението на Бюджет 2017.**

Отчетите за изпълнението на държавния бюджет по показателите, по които е приет, и на консолидираната фискална програма са въз основа на годишните отчети на първостепенните разпоредители с бюджет и отчета на централния бюджет. Планирането, изпълнението и отчитането на консолидираната фискална програма се извършва на **касова основа.**

Държавният бюджет е годишният финансов план на държавата и се приема ежегодно от Народното събрание със Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година. Освен държавния бюджет, Народното събрание приема и Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване и Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса, при осигурена съгласуваност с държавния бюджет и включване в годишните разчети по консолидираната фискална програма. На местно ниво общинските съвети приемат бюджетите на общините, като размерите на бюджетните взаимоотношения с държавния бюджет съответстват на приетите със закона за държавния бюджет за съответната година. Бюджетите на Българската академия на науките, Държавните висши училища, Българската телеграфна агенция, Българската национална телевизия, Българското национално радио, както и другите обособени лица и структурни единици, включени в консолидираната фискална програма, се приемат от управителните им органи съгласно законите, уреждащи техния статут.

Консолидираната фискална програма (КФП) е система от обобщени показатели на включените в нея бюджети, сметки за средства от ЕС и сметки за чужди средства на бюджетните организации. Чрез показателите на КФП се прави оценка на провежданата политика в областта на приходите (данъчноосигурителната политика, ефективността на приходните администрации, формирането на неданъчните приходи, администрирането на помощите и др.), за преразпределителната функция на държавата и за приоритетните сектори, финансирани с публични средства. Бюджетното салдо, приходите и разходите по КФП са основните показатели при представянето на фискалната политика.

Акцент на фискалната политика е и разглеждането на показателите на т. нар. **начислена основа за Сектор „Държавно управление“**, който съгласно Европейската система от сметки 2010 (ЕСС 2010) включва всички институционални единици, които са производители на непазарна продукция, предназначена за индивидуално и колективно потребление. С други думи това са всички органи и институции на законодателната, изпълнителната и съдебната власт на държавата, вкл. общинските администрации и социалноосигурителните фондове. Този сектор включва и ограничен брой нефинансови предприятия с предимно непазарна продукция, контролирани от централното правителство или общинските администрации, които са извън обхвата на КФП, както и нетърговски организации, извън КФП, но контролирани и основно финансирани от централното правителство и общинските администрации.

Независимо от различния обхват и методология за изчисление на основните показатели по КФП и на сектор „Държавно управление“, техният преглед показва от различен ракурс целите и резултатите на провежданата фискална политика и бюджетната позиция за съответния период.

Повечето от основните макроикономически индикатори¹ са с положително развитие през 2017 г., както спрямо прогнозите при изготвянето на бюджета, така и спрямо предходната година:

3,6 % реален
ръст на БВП

• През 2017 г. БВП на България нарасна с 3,6 % в реално изражение. С положителен принос за растежа бе вътрешното търсене (5,3 п.п.), докато този на нетния износ бе отрицателен (-1,7 п.п.).

98 631 млн. лв.
БВП по текущи
цени

• В номинално изражение БВП на страната достигна 98 631 млн. лв., което представлява нарастване от 4,8 % спрямо 2016 година.

1,2 %
средногодишна
инфлация

• Средногодишната инфлация, според хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), възлезе на 1,2 %, след като бе отрицателна в периода 2014-2016 г., а повишението на общото ниво на цените в края на годината достигна 1,8 процента.

1,8 % темп на
нарастване на
заетите

• Броят на заетите (ЕСС 2010) отбеляза най-високия си темп на нарастване от 1,8 % в периода на следкризисното възстановяване на заетостта, при среден растеж от 0,4 % за 2014-2016 г.

6,2 %
коефициент на
безработица

• Коефициентът на безработица достигна 6,2 % (НРС) и това бе най-ниската стойност на показателя за периода 2009-2017 г.

1,7 % ръст на
производител-
ността на труда

• С повишаването на заетостта през 2017 г. реалният растеж на производителността на труда се забави до 1,7 %, основно поради спад в селското стопанство. За разлика от него, услугите се характеризираха с ускорена динамика, а производителността в индустрията продължи да нараства, но със забавен темп.

4,5 % излишък по
текущата сметка
на платежния
баланс

• Излишъкът по текущата сметка възлезе на 2,3 млрд. евро или 4,5 % от БВП, като положителните баланси по услуги и вторичен доход напълно компенсираха търговския дефицит и отрицателното салдо по първичен доход.

¹ Данните на НСИ за 2017 г. са предварителни и съответстват на използваните при изготвянето на Отчета за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2017 г. и придружаващите го документи, приет с Решение на МС №499/04.10.2018 г.

Съпоставка на отчетните данни за brutния вътрешен продукт с допусканията и параметрите, заложи в макроикономическата прогноза по ЗДБРБ за 2017 г.

При съставяне на бюджета се използва за база макроикономическа прогноза на Министерството на финансите, която се основава на определени допускания и оценки към момента на нейното изготвяне. Съпоставката на реалните отчетни данни за brutния вътрешен продукт с използваните прогнозни оценки на етапа на планиране дава възможност да се оцени до каква степен изпълнението на бюджета следва прогнозирания макроикономически сценарий и да се обособят факторите, допринесли за отклонение на отчетните данни от прогнозите. Голяма част от тези фактори е трудно да бъдат обхванати и правилно оценени на етапа на изготвяне на прогнозата. Следващите редове обясняват наблюдаваните разлики между прогнозните и отчетните стойности на brutния вътрешен продукт за 2017 година.

По отношение на номиналната стойност на brutния вътрешен продукт - разликата между отчетните данни към април 2018 г. и прогнозата, изготвена през септември 2016 г. и заложи в ЗДБРБ за 2017 г. възлиза на 6 237 млн. лева. От тях около 5 000² млн. лв. е натрупана разлика в резултат на промяна на данните за БВП за 2015 г. и 2016 г. (ревизия на отчетните данни за БВП за 2015 г., разлика между очаквания и отчетения БВП за 2016 г. и на последваща ревизия на данните за БВП за 2016 г., публикувана от НСИ през октомври 2017 г.). Останалата част от разликата се дължи на по-висок от очаквания реален растеж на БВП през 2017 г. - при прогнозиран реален растеж от 2,5 %, по статистическите данни той се е повишил с 3,6 %. Отклонението между прогнозата и отчетните стойности се дължи на:

- по-висок от очаквания растеж на потреблението на домакинствата - ревизията на данните за 2016 г. показва реален растеж на потреблението на домакинствата от 3,5 % при първоначално отчетен към март 2017 г. 2,1 %. Значителната ревизия по отношение на този компонент за 2016 г. се отрази в посока нагоре на данните за 2017 година. Потреблението на домакинствата се повиши с 4,8 % през 2017 г. при очакван растеж в бюджетната прогноза от 2 %. Нарастването на потреблението се дължи и на по-добро от очакваното представяне на пазара на труда;
- положителен принос от изменение на запасите - този компонент е много волатилен и при изготвяне на прогнози традиционно се залага приносът му към растежа на БВП да е нулев. През 2017 г. при растеж на БВП от 3,6 %, приносът на тази компонента е 1,1 п.п. Изменението на запасите има основен принос за по-високото нарастване на общите инвестиции (9,5 %) спрямо очакваните (1,2 %). Нарастването на инвестициите в основен капитал също беше по-високо (3,8 %) от прогнозираното (1,1 %), в резултат на по-благоприятно развитие при частните инвестиции.

Същевременно, отчетената по-силна динамика на потреблението и инвестициите ускори нарастването на вноса спрямо прогнозата. Изменението на общия износ бе близко до очакваното. В резултат нетният отрицателен износ ограничи нарастването на реалния БВП, при прогноза за леко положителен принос.

²При изготвянето на ЗДБРБ за 2017 г. все още не бяха публикувани ревизирани данни за БВП за 2015 г. След тяхното публикуване през октомври 2016 г., нивото на БВП за 2015 г. бе повишено с 2 200 млн. лева. При изготвянето на ЗДБРБ за 2017 г., стойностите за 2016 г. бяха прогнозни. Разликата между очаквания БВП за 2016 г. и отчетения през март 2017 г. бе 3 700 млн. лева. Тази разлика се дължи и на вече споменатото повишение на нивото на БВП през 2015 г. През октомври 2017 г. бяха публикувани ревизирани данни за БВП за 2016 г., които качиха нивото за 2016 г. с допълнителни около 1 500 млн. лева.

Ефекти от усвояването на средствата по оперативните програми на Европейския съюз

След завършването на изпълнението на Оперативните програми за програмния период 2007-2013 г. започна постепенно да набира скорост изпълнението на ОП от новия програмен период (2014-2020 г.). Общата стойност на публичните средства по оперативните програми, разплатени през 2017 г., възлезе на 0,8 млрд. евро, представляващи 9,3 % от бюджета на програмите. През годината темпът на усвояване отбеляза ръст от 31,6 % спрямо 2016 г., а финансовото изпълнение на програмите достигна 16,7 %, надвишавайки чувствително регистрираното ниво през съответния период на миналия програмен период (10,4 %).

Размерът на разплатените публични средства за периода януари 2007 – декември 2017 г. общо за двата програмни периода възлезе на 9,2 млрд. евро.

По изчисления на Министерството на финансите с данни от консолидираната фискална програма за периода 2008-2017 г., чрез сметките за средства от ЕС (вкл. национално съфинансиране) са финансирани 46,7 % от всички дългосрочни капиталови разходи на правителството. През 2017 г., предвид сравнително ранния етап на усвояването на средствата по оперативните програми от втория програмен период, е налице сравнително по-нисък дял на европейските средства (вкл. национално съфинансиране) в общите капиталови разходи на държавния бюджет (33,2 %). Въпреки това се наблюдава ускоряване на темпа на усвояването и приближаване до средната стойност за периода.

Изчисленията показват, че около 39 % от генерирания растеж за периода 2008-2017 г. се дължи на изпълнението на програмите, финансирани от ЕС. Така към края на 2017 г. нивото на реалния БВП е по-високо с 10,1 % спрямо сценария без кохезионни средства. Данните само за 2017 г. показват ефект от 1,3 % върху БВП. В резултат на Кохезионната политика частните инвестиции нарастват с 23,5 % спрямо базисния сценарий.

Структурните инструменти имат положително въздействие и върху пазара на труда, като за периода 2008-2017 г. допринасят за значително намаляване на броя на безработните лица. Към края на разглеждания период, коефициентът на безработица би бил с 6,2 п.п. по-висок в отсъствието на средствата от ЕС.

Средствата по линия на Кохезионната политика на ЕС допринасят и за подобряване на конкурентните позиции на българската икономика, като нетният ефект от подкрепените със средства от ЕК интервенции върху износа за периода 2008-2017 г. възлиза на 1,9 процента.

Основните акценти, които се откриха в хода на бюджетното изпълнение през 2017 г. са свързани, от една страна, с продължилото за поредна година подобрене на параметрите по изпълнението на данъчните и осигурителните приходи по националния бюджет, и от друга – с по-ниското от планираното с програмата за годината усвояване на разходите.

В следствие на отчетените добри параметри по изпълнението на приходите по националния бюджет и по-ниското от планираното изпълнение на разходите бюджетното салдо по консолидираната фискална програма към 31.12.2017 г. е излишък в размер на 845,5 млн. лв. (0,9 % от БВП) и се формира от излишък по националния бюджет в размер на 310,8 млн. лв. и излишък по европейските средства в размер на 534,7 млн. лв.

Отчитайки доброто фискално представяне на България и базирайки се на пролетната макроикономическа прогноза на Европейската комисия и прогнозата за разходите, свързани със застаряването на населението в отделните държави, според Оценката на Европейската комисия за Конвергентната програма на България за 2018 г., изготвена през май 2018 г. страната ни е с ниска степен на риск пред средносрочната и дългосрочната фискална устойчивост на публичните финанси. Пълното изпълнение на фискалните цели в Конвергентната програма на Република България 2018-2021 за целия програмен хоризонт ще осигури ясно изразена тенденция в намаление на нивото на държавния дълг на сектор „Държавно управление“, изчислен като относителен дял в БВП. Това отново потвърждава, че България води последователна и дисциплинирана фискална политика, насочена към осигуряване на устойчивост на публичните финанси.

Положителните тенденции в приходната част на бюджета се проявиха още от самото начало на годината, като през следващите месеци те бяха затвърдени и в годишен план данъчните и осигурителните приходи превишават плана за годината с над 1,5 млрд. лв. (изпълнение на разчета за годината в размер на 105,5 на сто). Съпоставено с 2016 г. те нарастват с 2,7 млрд. лв. (10,0 %), като приходите от основните данъци нарастват с над 1,6 млрд. лв. (8,3 %), а приходите от социални и здравноосигурителни вноски отчитат ръст от над 1,0 млрд. лв. (14,3 %). При анализа на приходите следва да отбележим, че приходите от помощи, където постъпват основно средствата по оперативните програми и фондовете на ЕС, са по-ниски от планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2017 г., което се дължи на по-ниско от планираното усвояване на разходите по сметките за средства от ЕС (което респективно води до по-ниски грантове от ЕК за възстановени сертифицирани разходи). Въпреки това, преизпълнението на данъчните и осигурителните приходи компенсира почти изцяло неизпълнението на разчетите в частта на помощите, с което общо приходите, помощите и даренията по КФП са близки до планираните с разчетите към ЗДБРБ за 2017 г. – изпълнението на годишните разчети за приходите, помощите и даренията по КФП е 99,7 на сто.

Устойчивият растеж на икономиката, макар и малко по-нисък от предходната година, бе воден от нарастването на вътрешното потребление и инвестициите. Това от своя страна се отрази положително и върху данъчните постъпления. Регистрираното през годината чувствително нарастване на вноса също способства за повишаване на постъпленията от косвени данъци. Икономическата активност продължи да се повишава, което се изразяваше в повишаване на производствените обороти и продажбата на стоки и услуги, увеличаване на търсенето на труд и нарастване на доходите на заетите лица. Добрите икономически условия в международен план също се отразиха положително, като икономиките на основните търговски партньори на страната отбелязаха ръст, което се изразяваше в стабилно търсене на външните пазари и запазване на положителното, макар и с известно забавяне, развитие на българския

износ. Производителите и търговците отбелязаха засилен интерес към продукцията и регистрираха нарастващо присъствие на экспортните пазари.

Освен постигнатия устойчив икономически растеж през последните няколко години за подобрието на параметрите в частта на приходите влияние оказаха също така и предприетите мерки от приходните администрации във връзка с повишаване на събираемостта на приходите, борбата с контрабандата и избягването на данъчно облагане, включително и съвместните действия от страна на НАП и Агенция „Митници“ с Министерството на вътрешните работи, ДАНС и прокуратурата. Активните мерки за изтласкване на светло на оборотите от сивия сектор на икономиката чрез засилен фискален контрол, включително и контрол в реално време на фискалните устройства на търговците в страната, мерките за засилване на контрола при търговията със стоки с висок фискален риск, борбата с контрабандния внос, както и противодействието на опитите за данъчни нарушения и измами са само част от тези усилия. Прилага се единен междуинституционален подход за координация и тясно оперативно сътрудничество между компетентните и съвместни действия от страна на НАП, Агенция „Митници“, МВР, ДАНС, Прокуратурата и др. за повишаване на събираемостта на приходите. Успоредно с това приходните администрации продължиха активно да работят и за реализирането на мерки, с цел подобряване на обслужването на гражданите, стимулиране на доброволното изпълнение, подобряване на данъчно-осигурителната култура на клиентите и намаляване на разходите, както на клиентите, така и на администрацията.

Параметрите по разходите индикират за по-ниското им изпълнение през 2017 г. в сравнение с предходни години. Съпоставено с годишните разчети общо разходите и вноската в бюджета на ЕС по консолидираната фискална програма представляват 93,7 на сто от плана, като това е свързано основно с по-ниското усвояване на планираните капиталови разходи и трансфери. Забавяне има преди всичко при някои капиталови разходи (основно по сметките за средства от ЕС), което е свързано от една страна със забавяне при стартиране на процедурите за кандидатстване и при изпълнението на проектите по новия програмен период 2014-2020 г., административни трудности и други, и от друга - на амбициозните цели, заложи в разчетите за годината, които не можаха да бъдат реализирани в пълен размер. Очакванията са, че с навлизането на проектите в по-напреднала фаза разходите по сметките за средства от ЕС ще нараснат значително и забавянето ще бъде преодоляно. В частта на капиталовите разходи по националния бюджет също така не бяха реализирани някои от планираните инвестиционни проекти, свързани главно с покупката на ново въоръжение за българската армия, които бяха отложени поради обективни обстоятелства за реализиране през следващи години.

Други важни приоритетни области в разходните политики бяха сферата на образованието и социалната сфера. Във връзка с изпълнението на приоритета от Програмата за управление на Правителството на Република България за периода 2017-2021 г. от септември 2017 г. започна поетапно увеличение на възнагражденията на педагогическия персонал в системата на средното образование, което цели към края на програмния хоризонт да се достигне удвояване на възнагражденията на заетите в тази сфера. Друг приоритет на програмата осигури увеличение на размера на минималната пенсия в страната до достигане на размер от 200 лева, което бе осъществено на две стъпки през юли и октомври 2017 г. В социалната сфера бе осигурен и ресурс за изплащане на станалите вече традиционни добавки към пенсиите на хората с най-ниски пенсии. През месеците април и декември на пенсионерите с най-ниски пенсии бяха изплатени съответно така наречените великденска и коледна добавка, като необходимият ресурс в размер на 100,7 млн. лв. бе осигурен от държавния бюджет, без да се влошава одобреното бюджетно салдо. По-високите приходи от здравноосигурителни вноски позволиха да бъде финансиран недостига в края на годината по бюджета на НЗОК.

Основни параметри по консолидираната фискална програма за 2017 г.

Таблица с основните параметри по изпълнението на приходите и разходите по консолидираната фискална програма за 2017 г.

ПОКАЗАТЕЛИ ³	Отчет 2016 г. (млн. лв.)	Програма ⁴ 2017 г. (млн. лв.)	Отчет 2017 г. (млн. лв.)	Изпълнение спрямо 2016 г. (%)	Изпълнение спрямо програма (%)
Приходи, помощи и дарения	33 959,4	35 439,6	35 316,6	104,0%	99,7%
- Данъчно-осигурителни приходи	26 902,7	28 037,1	29 581,3	110,0%	105,5%
Преки данъци	5 037,3	5 092,2	5 644,3	112,1%	110,8%
Косвени данъци	13 561,7	14 018,4	14 532,5	107,2%	103,7%
Приходи на социалното и здравното осигуряване	7 317,8	7 935,3	8 365,2	114,3%	105,4%
Други данъци	985,9	991,2	1 039,3	105,4%	104,9%
- Неданъчни приходи	4 150,1	4 758,0	4 214,7	101,6%	88,6%
- Помощи и дарения	2 906,6	2 644,4	1 520,6	52,3%	57,5%
Разходи и вноска в бюджета на ЕС	32 491,4	36 769,6	34 471,1	106,1%	93,7%
- Нелихвени разходи	30 897,6	34 950,3	32 790,5	106,1%	93,8%
Текущи нелихвени	27 003,7	28 691,7	29 004,2	107,4%	101,1%
в т.ч. социални и здравно-осигурителни плащания	14 425,4	14 879,7	15 075,3	104,5%	101,3%
Капиталови разходи	3 865,9	6 244,3	3 749,7	97,0%	60,0%
Предоставени текущи и капит. трансфери за чужбина	28,0	14,4	36,6	131,0%	255,3%
- Лихви	734,3	826,8	792,4	107,9%	95,8%
Външни лихви	446,6	561,9	545,7	122,2%	97,1%
Вътрешни лихви	287,7	264,9	246,7	85,8%	93,1%
- Вноска в бюджета на ЕС	859,5	992,6	888,2	103,3%	89,5%
Дефицит/излишък	1 468,1	-1 330,0	845,5		

➤ **Приходите, помощите и даренията по консолидираната фискална програма за 2017 г. са в размер на 35 316,6 млн. лв.,** което представлява 35,8 % от БВП при 36,1 % от БВП за 2016 г. Постъпилите приходи по КФП за 2017 г. представляват 99,7 % от годишните разчети към ЗДБРБ за 2017 г. Изпълнението на приходите по държавния бюджет е 101,4 %, по бюджета на ДОО – 106,6 %, по бюджета на НЗОК – 105,6 %, по бюджетите на общините – 105,5 %, Разплащателна агенция към ДФ "Земеделие" (вкл. по бюджетите на бенефициентите) – 27,7 %, Национален фонд (вкл. по бюджетите на бенефициентите по оперативните програми) – 65,2 %. Съпоставени с 2016 г. постъпленията по консолидираната фискална програма бележат номинален ръст от 4,0 % (1 357,2 млн. лева).

Общата сума на **данъчните постъпления** (вкл. приходите от осигурителни вноски) за годината възлиза на 29 581,3 млн. лв. (105,5 % спрямо годишните разчети). Относителният дял на данъчните приходи към общите постъпления по КФП е 83,8 %. Данъчните постъпления за 2017 г. представляват 30,0 % от БВП за годината, при 28,6 % от БВП за 2016 г. Съпоставени с предходната година, данъчните приходи нарастват номинално с 2 678,6 млн. лв. (10,0 %).

³ Поради закръгление в млн. лв., някои сумарни позиции в таблицата не се изчерпват от съставните им числа.

⁴ С оглед съпоставимост с отчетните данни на показателите по КФП по програмата за 2017 г.:

- i) разчетите в позицията „Резерв за непредвидени и/или неотложни разходи“ са отнесени в съответните разходни позиции според основното предназначение на планираните средства;
- ii) Нетният прираст на държавния резерв е отнесен в позицията „Капиталови разходи“.

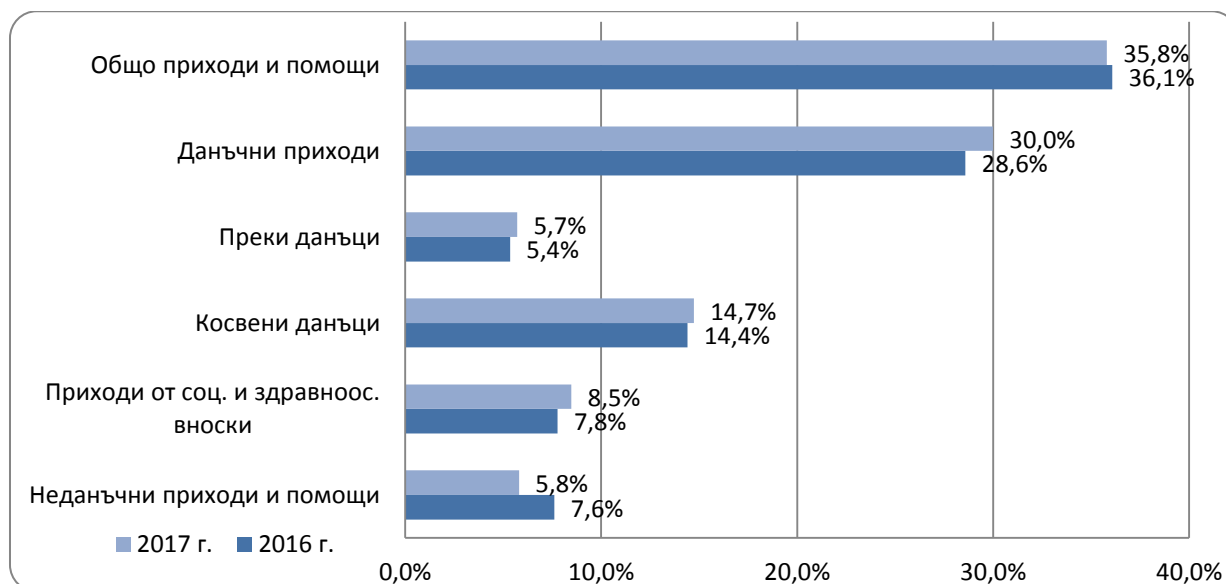
Приходите в частта на преките данъци възлизат 5 644,3 млн. лв., което представлява 110,8 % спрямо планираните за годината. Постъпленията от преки данъци за 2017 г. представляват 5,7 % от БВП при 5,4 % от БВП за 2016 г. Приходите от косвени данъци са в размер на 14 532,5 млн. лв., което представлява 103,7 % спрямо годишния разчет. Постъпленията от косвени данъци представляват 14,7 % от БВП, при 14,4 % за 2016 г. Постъпленията от други данъци (включват други данъци по ЗКПО, имуществени данъци и др.) са в размер на 1 039,3 млн. лв., което представлява 104,9 % спрямо годишните разчети за 2017 г.

Приходите от социалноосигурителни и здравни вноски за 2017 г. са в размер на 8 365,2 млн. лв., 105,4 % спрямо планираните за 2017 г. и с 1 047,4 млн. лв. (14,3 %) повече спрямо предходната година. Отнесени към БВП приходите от социално и здравноосигурителни вноски за 2017 г. представляват 8,5 %, при 7,8 % от БВП за 2016 г. Постъпилите през 2017 година приходи от социалноосигурителни вноски са в размер на 5 961,0 млн. лв., което е 105,4 % изпълнение на заложените за 2017 г. разчети и с 855,8 млн. лв. (16,8 %) повече спрямо 2016 г. Приходите от здравноосигурителни вноски, постъпили по бюджета на НЗОК, са в размер на 2 404,2 млн. лв., което е 105,5 % изпълнение на заложените в ЗБНЗОК за 2017 г. средства и със 191,6 млн. лв. (8,7 %) повече спрямо 2016 г.

Неданъчните приходи са **4 214,7 млн. лв.**, което представлява 88,6 % изпълнение на годишните разчети и ръст от 64,6 млн. лв. (1,6 %) спрямо предходната година. Относителният дял на неданъчните приходи към общите постъпления по КФП е 11,9 %. Неданъчните постъпления за 2017 г. представляват 4,3 % от БВП за годината, при 4,4 % от БВП за 2016 година.

Помощите и даренията (основно средства от Структурните и Кохезионния фондове, от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони по линия на ПРСР, без директни плащания, и ЕФМДР) за 2017 г. са в размер **1 520,6 млн. лв.**, което представлява 57,5 % от разчета за годината. Постъпилите помощи за 2017 г. представляват 1,5 % от БВП за годината, при 3,1 % от БВП за 2016 г.

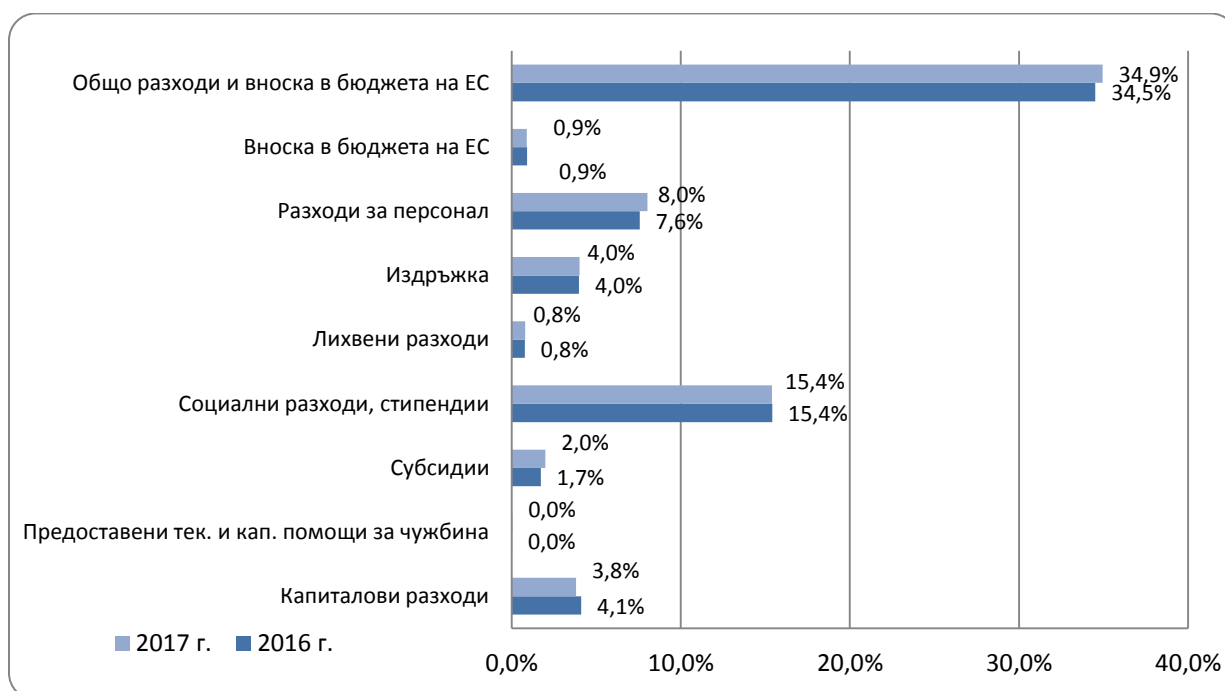
Приходи по КФП за 2016 г. и 2017 г., представени като процент от БВП

*В частта на преките данъци са включени и другите данъци

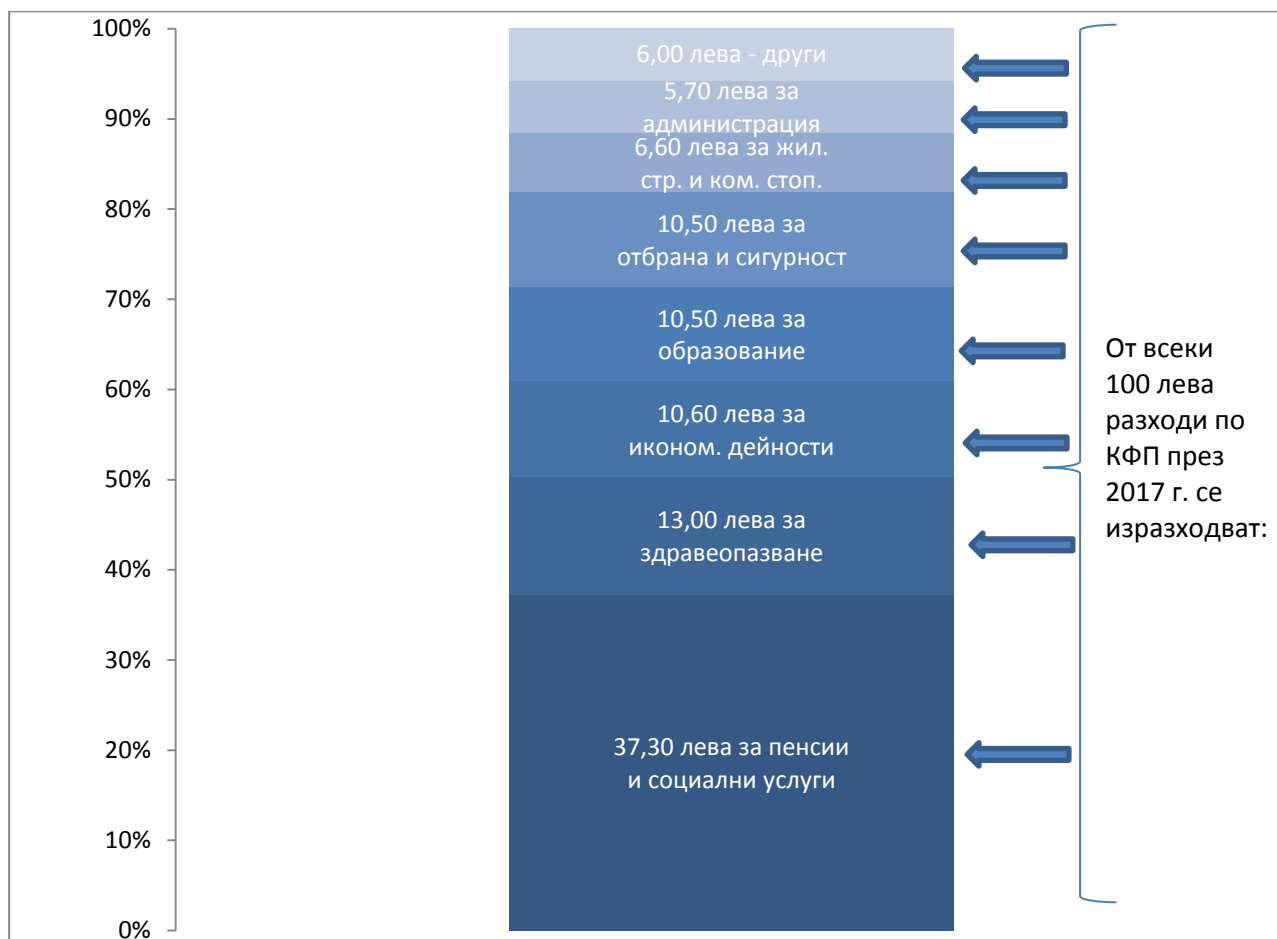
➤ **Общият размер на разходите по КФП** (вкл. вноската на Република България в бюджета на ЕС) за годината възлиза на **34 471,1 млн. лв.**, което представлява 93,7 % от годишния разчет за 2017 г. *Лихвените плащания* възлизат на 792,4 млн. лв. (95,8 % от планираните за 2017 г.), *текущите нелихвени разходи* – на 29 004,2 млн. лв. (101,1 % спрямо разчета за годината), *капиталови разходи* (вкл. нетния прираст на държавния резерв) – 3 749,7 млн. лв. (60,0 % от разчетите към ЗДБРБ за 2017 г.) и *предоставени текущи и капиталови трансфери за чужбина* – 36,6 млн. лв. при планирани с разчетите към ЗДБРБ за 2017 г. 14,4 млн. лева. Разходите по КФП за 2017 г., представени като процент от БВП представляват 34,9 % от БВП за 2017 г. срещу 34,5 % от БВП за 2016 г.

Разходи по икономически елементи за 2016 г. и 2017 г. отнесени към БВП

Направление на разходите по КФП за 2017 г. по функционален признак

Разгледани *по функционален признак*, бюджетните разходи отразяват основните направления на разходните политики по КФП в рамките на бюджетния ресурс за 2017 г. Разходите, извършени за обезпечаване на политиките и отговорностите на държавата в сферата на социалното осигуряване, подпомагане и грижи, здравеопазването, икономическите дейности и услуги, образованието и отбраната и сигурността съставляват над 80 на сто от всички разходи, извършени през 2017 година.

Социално осигуряване, подпомагане и грижи

С най-голям относителен дял (**37,3 %**) от общите разходи по КФП за 2017 г. са разходите във функция „*Социално осигуряване, подпомагане и грижи*“. В тази функция се отчитат разходите за пенсии, социални помощи и обезщетения и разходите за издръжка на службите за социално осигуряване. Общите разходи за функцията за годината възлизат на 12 514,1 млн. лв. или 12,7 % от БВП.

С най-голям относителен дял във функцията са разходите в група „*Пенсии*“, отчетени по бюджетите на ДОО и УПФ. Те възлизат на 9 039,2 млн. лв. и нарастват с 275,7 млн. лв. (3,1 %) спрямо предходната година. Увеличението на разходите се дължи на базов ефект при разходите за пенсии от увеличението им от юли 2016 г., увеличението от юли 2017 г. и увеличението на две стъпки през 2017 г. на размера на минималната пенсия от юли и октомври. През 2017 г. бе осигурен и ресурс за изплащане на станалите вече традиционни добавки към пенсиите на хората с най-ниски пенсии. През месеците април и декември на пенсионерите с най-ниски пенсии бяха изплатени съответно великденска и коледна добавка, като необходимият ресурс в размер на

100,7 млн. лв. бе осигурен от държавния бюджет, без да се влошава одобреното бюджетно салдо.

Общата сума на разходите в група *„Социални помощи и обезщетения“* на консолидирано ниво възлиза на 2 382,3 млн. лв., което представлява 103,7 % спрямо годишните разчети. В структурно отношение това са разходи, които се извършват по държавния бюджет (главно по бюджета на МТСП) и бюджета на ДОО. Размерът на усвоените разходи в групата по държавния бюджет е 884,5 млн. лева. Преобладаващата част от тях са по бюджета на МТСП за помощи и добавки по Закона за социално подпомагане, Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца и др. По бюджета на ДОО за социални помощи и обезщетения по КСО са изразходвани 1 473,9 млн. лв., което е с 92,6 млн. лв. повече спрямо предходната година. Изплатените суми по основните социални рискове са както следва: обезщетения за безработица - 394,1 млн. лв.; обезщетения при бременност и раждане - 385,6 млн. лв.; обезщетения за отглеждане на малко дете - 156,8 млн. лв.; обезщетения за временна неработоспособност поради общо заболяване, гледане на болен член от семейството и карантина, и нетрудови злополуки - 508,8 млн. лв.; обезщетения за осиновяване на дете от 2 до 5 години - 0,4 млн. лв. Като текущи трансфери в тази група се отчитат и изплатените през 2017 г. средства от бюджета на НЗОК за сметка на трансфера от МЗ за акушерска помощ по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето, за лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането на национални програми за профилактика на рак на маточната шийка по чл. 82, ал. 2, т. 3 от 33, дейности за здравнонеосигурени лица, както и за заплащане на потребителска такса в размер на 23,6 млн. лева.

Общият размер на изразходваните средства за група *„Програми, дейности и служби по социалното осигуряване, подпомагане и заетостта“* за 2017 г. е 1 092,7 млн. лв., като основните системи, по които са извършени разходите са държавния бюджет, общинските бюджети и сметките за средства от ЕС. С най-голям дял в групата са разходите отчетени по общинските бюджети (508,5 млн. лв.). Те са предназначени за обезпечаване дейностите по социалното подпомагане и заетостта, за персонал, издръжка на специализираните институции за предоставяне на социални услуги (домове за възрастни хора с увреждания, домове за стари хора и домове за деца) и др. Отчетени са средства и за изплащане на възнагражденията на работещите по програмите за временна заетост, за изплащане от държавата на присъдена издръжка и за компенсации на безплатни или по намалени цени пътувания на определени категории правоимащи лица. Размерът на разходите в групата по държавния бюджет е 186,1 млн. лева. Сумата включва средствата за активните мерки на пазара на труда, с които се финансират мерки за повишаването на заетостта и намаляване на безработицата, съхраняване и поддържане на работната сила. Значителен е и делът на средствата от ЕС и други международни програми - 317,4 млн. лева. Те са отчетени по ОП *„Развитие на човешките ресурси“* за програмни периоди 2007-2013 г. и 2014-2020 г. и ОП *„Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица“*.

Здравеопазване

На второ място (13.0 %) в структурата на общите разходи по КФП за 2017 г. са разходите за функция *„Здравеопазване“*, които отразяват държавната политика в областта на общественото здраве и здравното осигуряване. Изразходваните средства в сферата на здравеопазването за 2017 г. са в размер на 4 355,3 млн. лв. и представляват 4,4 % от БВП. Съпоставени с 2016 г. те нарастват с 269,8 млн. лв. (6,6 %). Отчетените разходи в тази функция по бюджета на НЗОК са в размер на 3 461,3 млн. лв., в т.ч. 3 415,1 млн. лв. за здравноосигурителни плащания, разходени по следните направления: първична извънболнична медицинска помощ - 198,9 млн. лв.; специализирана извънболнична медицинска помощ - 218,0 млн. лв.; дентална помощ - 159,8 млн. лв.; медико-диагностична дейност - 78,8 млн. лв.; лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги - 979,2 млн. лв.; медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ - 94,7 млн. лв.; болнична медицинска помощ – 1 624,7 млн. лв. и други здравноосигурителни плащания - 60,9 млн. лева. С разходите по държавния бюджет за

функцията се финансират следните приоритетни политики - политика в областта на общественото здравеопазване – центрове за спешна медицинска помощ; регионални инспекции, центрове за трансфузионна хематология и др.; политика в областта на реализиране на национални здравни програми по стратегически здравни приоритети и социално значими заболявания; осигуряване на медикаменти, консумативи и биопродукти по централна доставка; диагностично-консултативна и лечебна дейност в лечебните заведения, в системата на МЗ, МТИТС, МС, МО, МВР и ММС. По общинските бюджети за функцията са отчетени разходи в размер на 177,0 млн. лева. С тези средства са финансирани разходите за персонал в детските ясли и детските кухни, разходите за здравни кабинети в детските градини и училища, здравни медиатори и др.

Икономически дейности и услуги

През 2017 г. са отчетени разходи по функция **„Икономически дейности и услуги“** в размер на 3 566,5 млн. лева. Те съставляват 10,6 % от общите разходи по КФП. и са свързани с реализиране на приоритети в сферата на икономиката, енергетиката, промишлеността и строителството, транспорта и съобщенията, селското и горското стопанство, риболова, туризма и други. Основните направления, по които са разходвани средствата са: изграждане на инфраструктурни обекти с национално значение, ремонт и поддържане на съществуващата транспортна мрежа, подпомагане на земеделските производители и взаимоотношенията на бюджета с реалния сектор. Голяма част от разходите са по програми и проекти съфинансирани от ЕС.

През 2017 г. с най-голям относителен дял във функцията (45,5 %) са разходите по група **„Транспорт и съобщения“** (1 622,3 млн. лева). Разходите са свързани с финансиране на проекти със средства на ЕС за програмен период 2014-2020 г. (вкл. националното съфинансиране), проекти, финансирани с държавни инвестиционни заеми, както и проекти с национално финансиране. Целта на провежданата политика в този сектор е изграждане на устойчива транспортна система, развит съобщителен и жизнеспособен пощенски сектор, съвременна електронна инфраструктура и услуги, както и технологично развитие и иновации. Политиката в областта на транспорта е насочена към развитие на базисната транспортна инфраструктура, която е важно условие за поддържането на устойчив икономически растеж. По бюджетите на министерствата и ведомствата са изразходвани 753,4 млн. лв. - основно чрез бюджетите на МТИТС и МРРБ (Агенция „Пътна инфраструктура“). През 2017 г. чрез бюджета на МТИТС са предоставени субсидии за „БДЖ – Пътнически превози“ ЕООД за изпълнението на обществена превозна услуга – превоз на пътници на територията на Република България с железопътен транспорт в размер на 173,1 млн. лв. и субсидии за „Български пощи“ ЕАД за компенсиране на несправедливата финансова тежест от извършване на универсалната пощенска услуга, на основание чл. 29 от Закона за пощенските услуги в размер на 38,0 млн. лева. С изразходваните средства чрез бюджета на АПИ през 2017 г. е извършено ново строителство на републиканска пътна инфраструктура, придобиване на земя, ефективно и качествено зимно поддържане, основен ремонт, рехабилитация и модернизация на пътищата от републиканската пътна мрежа. По бюджетите на общините са отчетени 202,9 млн. лева. Средствата са основно за поддържане на четвъртокласната пътна мрежа на общините и прилежащата към нея инфраструктура, субсидии за вътрешноградския и междуселищния транспорт и др. Изразходваните средства от ЕС в група „Транспорт и съобщения“ са в размер на 382,5 млн. лв. (в т.ч. капиталови разходи 372,8 млн. лв.) и са основно по оперативни програми „Транспорт и транспортна инфраструктура“ и „Региони в растеж“. Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията осъществява политиката в областта на транспорта в качеството си на Управляващ орган по Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г. /ОПТТИ/. Към 31.12.2017 г. по ОПТТИ са сключени/издадени 33 договора/заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в размер на 2 336,0 млн. лв. или 63,3 % от общия бюджет на програмата. На бенефициентите са изплатени 700,4 млн. лв., което представлява почти 19 % от бюджета на програмата. На 24.10.2017 г. по Оперативната програма е одобрен от Европейската комисия формулярът за кандидатстване за Автомагистрала „Струма“ (Лот 3.1, Лот 3.3 и Тунел „Железница“). Стартирали са и реалните строителни дейности по Лот 3.1 на проекта за Автомагистрала „Струма“, а Лот 3.3 е в напреднала фаза на изпълнение. През годината се

изпълняваха и редица проекти по приоритетните оси „Развитие на железопътната инфраструктура по Транс-европейските и основните национални транспортни оси“; „Развитие на пътната инфраструктура по „основната“ и разширената Транс-европейска транспортна мрежа“; „Подобряване на интермодалността при превоза на пътници и товари и развитието на устойчив градски транспорт“; „Иновации в управлението и услугите – внедряване на модернизирана инфраструктура за управление на трафика, подобряване на безопасността и сигурността на транспорта“ и други.

Общата сума на разходите в група „Селско стопанство, горско стопанство, лов и риболов“ е 844,8 млн. лева. От тази сума 487,4 млн. лв. са отчетени от МЗХГ и ДФ „Земеделие“. Средствата по бюджета на МЗХГ – 153,8 млн. лв. са за изпълнение на следните политики: борба със заразни и паразитни болести; събиране и унищожаване на високорискови отпадъци; закупуване на ваксини и диагностикуми; покупка на противогорадови ракети за борба с градушките; охрана и възпроизводство на горите; издръжка на горската и ловна стража с оглед опазване на горите и дивеча; опазване, възстановяване и подобряване на почвеното плодородие и екологичните функции на почвената покривка; развитието на лозаровинарския сектор в страната съгласно изискванията на ЕС; опазване селекцията в животновъдството с оглед подобряване породата им; контрол на зърното и фуража; опазване и възпроизводство на рибата и аквакултурите, опазване и обогатяване на рибните ресурси в страната; изпитване, изследване и сертифициране на земеделската и горска техника; сортоизпитване, сертифициране и контрол на посевния и посадъчен материал; опазване на страната от проникването и разпространяването на вредители по растенията и растителните продукти; за субсидиране цената на водата за поливни нужди и други. Главните направления, в които са изразходвани сумите по бюджета на ДФ „Земеделие“ – 333,6 млн. лв. са: за развитие на селските райони – 16,5 млн. лв., за селскостопански пазарни механизми – 15,7 млн. лв., за директни плащания и мерки за специфично подпомагане – 1,2 млн. лв., за държавни помощи и национални доплащания – 275,7 млн. лв., за рибарство и аквакултури – 0,3 млн. лв. Най-голяма част от средствата – 106,4 млн. лв. са изразходвани за осъществяване на държавно подпомагане под формата на държавни помощи, следвани от преходна национална помощ за тютюн – 89,0 млн. лв. и преходна национална помощ за животни – 66,4 млн. лева. Средствата от ЕС, изразходвани в групата са 333,3 млн. лв., включително разходите за национално съфинансиране. Основната част от тези разходи са извършени чрез Разплащателната агенция към Държавен фонд „Земеделие“ за финансиране на мерки и програми, финансирани чрез Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибарство и Европейския фонд за гарантиране на земеделието.

Общият размер на усвоените средства по група „Минно дело, горива и енергия“ за 2017 г. е 592,4 млн. лв., като основните част от тях (505,0 млн. лева) са извършени по бюджета на Фонд "Сигурност на електроенергийната система". Платените средства са за покриване на разходите, извършени от обществения доставчик на ел. енергия, произтичащи от задълженията му по чл. 93а от Закона за енергетиката. Отчетените разходи по държавния бюджет в групата са в размер на 86,8 млн. лв. и са разходи по бюджета на Министерството на енергетиката, насочени към насърчаване въвеждането на енергоефективни и екологосъобразни технологии в промишления и енергийния сектор; подобряване на енергийния и екологичен мениджмънт, и производството и потреблението на възобновяема енергия и биогорива; насърчаване на местното устойчиво развитие чрез подкрепа на енергоспестяването; управление и осигуряване на надеждно и безопасно електропроизводство на АЕЦ „Козлодуй“ и други.

Разходите в сферите на *промишлеността и строителството, туризма и другите дейности по икономиката* са в размер на 507,0 млн. лв. и са изразходвани за субсидии за нефинансови предприятия за насърчаване на иновациите чрез Националния иновационен фонд, за насърчаване на малкия и средния бизнес, повишаване на конкурентоспособността на българския туризъм, изграждане на инфраструктура към туристически обекти и др., и за реализиране политиката на правителството, свързана с устойчивото развитие и конкурентоспособност на българската икономика. Преобладаващо изразходваните суми са от сметките за средства от ЕС – 305,5 млн. лв. (основно по ОП „Иновации и конкурентоспособност“).

Образование

Разходите за сферата на **образованието** съставляват 10,5 % от общите разходи по КФП за 2017 г. Общата сума на изразходваните средства в тази функция за годината е 3 534,0 млн. лв., което представлява 3,6 % от БВП. От тях по държавния бюджет са отчетени разходи в размер на 389,7 млн. лева. През 2017 г. е осигурено приоритетно изпълнението на следните политики: предприети са първите стъпки към изпълнението на приоритета на правителството за удвояване на средствата за възнаграждения на педагогическите специалисти, като за тази цел са осигурени допълнително 80,0 млн. лв.; предприети са мерки за минимизиране на несъвършенствата при разпределение на средствата по единни разходни стандарти, като е въведен механизъм за осигуряване на средствата за условно-постоянни разходи на звената в системата на средното образование. През 2017 г. е запазен децентрализираният подход за финансиране на сектор „Образование“ при следване на единни принципи при разходването на средства, независимо от финансиращия орган. Най-голяма част от разходите по функцията се извършват от общините, тъй като финансирането на преобладаващата част от детските градини, началните и средните училища е децентрализирано и става чрез общинските бюджети. Разходите по общинските бюджети за функцията са 2 187,6 млн. лева. Тук се включват разходите за персонала в училищата и детските градини, издръжката на целодневните и полудневни детски градини, обединени детски заведения, издръжката на децата в подготвителните групи, всички разходи за издръжка на общообразователните, спортните, професионалните и специалните училища и на училищните общежития и столове, средствата за извънкласни и извънучилищни дейности. Също така в посочените суми влиза финансирането на националните програми – „Оптимизация на училищната мрежа“, „Осигуряване на съвременна образователна среда“, „Без свободен час“, „Информационни и комуникационни технологии“ и др., за компенсиране транспортните разходи на педагогическия персонал, за стипендии на деца с изяви дарби, за диференцирано заплащане на труда на директорите, за безплатен транспорт на ученици до 16 г. възраст, за закупуване на учебници, учебни комплекти и учебни помагала за децата и учениците, за изплащане на стипендии за постигнати образователни резултати, както и на увеличението на стойностните показатели за финансиране на делегираните от държавата дейности за функция „Образование“ от 01.09.2017 г. По бюджетите на държавните висши училища са отчетени 706,1 млн. лв., които са преобладаващата част от средства за финансиране на дейностите в сферата на висшето образование. Средствата от ЕС във функцията са в размер на 239,2 млн. лв. – по ОП „Региони в растеж“, ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“, ОП „Развитие на човешките ресурси“ и др.

Отбрана и сигурност

Разходите, извършени в сферата на **отбраната и сигурността** през 2017 г., са в размер на 3 526,5 млн. лв., което представлява 3,6 % от БВП. С извършените разходи са обезпечени дейностите по осигуряването на националната сигурност и отбраната, опазването на обществения и правовия ред, поддържането на отбранителния потенциал на страната и издръжката на съдебната власт и администрацията на затворите.

Разходи, класифицирани в други функции

Разходите за функция „**Общи държавни служби**“ са в размер на 1 946,4 млн. лв. (2,0 % от БВП). Разходите за дейностите по **жилищно строителство, благоустройство, комунално стопанство и опазване на околната среда** са в размер на 2 619,3 млн. лв. (2,7 % от БВП). Извършените разходи през годината за финансиране на сферата на **почивното дело, културата и религиозните дейности** са в размер на 728,5 млн. лв. или 0,7 % от БВП. **Разходите, неклассифицирани в другите функции** (без вноската за бюджета на ЕС), включват лихвените плащания по обслужване на държавния и общинския дълг и др. и са в размер на 792,3 млн. лв., което представляват 0,8 % от БВП.

Бюджетно салдо по консолидираната фискална програма

Салдото по консолидираната фискална програма на касова основа за 2017 г. е положително в размер на 845,5 млн. лева. Отнесен към БВП, излишъкът по КФП за 2017 г. представлява 0,9 % от БВП. За сравнение в разчетите към Закона за държавния бюджет на Република България за 2017 г. (ЗДБРБ за 2017 г.) е заложен дефицит за годината в размер на 1 330 млн. лв., което означава, че спрямо заложеното в програмата за годината се отчита номинално подобрене на бюджетното салдо с близо 2,2 млрд. лв.

Бюджетно салдо по държавния бюджет

На база на данните от годишните отчети за касово изпълнение на бюджетите на първостепенните разпоредители с бюджет, салдото по държавния бюджет за 2017 г. е отрицателно в размер на 3,6 млн. лв., което представлява балансирано бюджетно салдо. Съпоставено със заложения размер за дефицита по държавния бюджет със ЗДБРБ за 2017 г. (864,2 млн. лв.) бюджетното салдо отчита подобрене с 860,6 млн. лева.

Салдо на сектор „Държавно управление“ въз основа на методологията на Европейската система от национални и регионални сметки (ESA2010)

Съгласно априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга на България салдото на сектор „Държавно управление“ за 2017 г. е положително в размер на 0,9 % от БВП.

На база на публикуваните в края на април 2018 г. данни на Евростат за дефицита и дълга на държавите-членки през 2017 г. се отчита подобрене и на двата показателя средно за ЕС. Осреднената стойност на дефицита за държавите-членки на ЕС за 2017 г. се равнява на 1,0 % от БВП (подобрене от дефицит в размер на 1,6 % от БВП за 2016 г.), а за страните от еврозоната – 0,9 % от БВП (подобрене от 1,5 % от БВП за 2016 г.). Дванадесет държави-членки отчитат излишък за 2017 г., други тринадесет отчитат дефицит в рамките на референтната стойност на Пакта за стабилност и растеж (до 3 % от БВП). Словения отчита балансирано бюджетно салдо за сектор „Държавно управление“. Само две държави-членки (Испания и Португалия) отчитат дефицит по-висок или равен на референтната стойност.

По отношение на държавния дълг, България е трета (след Естония и Люксембург), с най-нисък дълг на сектор „Държавно управление“ в ЕС за 2017 г. – 25,4 % от БВП, като спрямо предходната година се отчита понижение с 3,6 п.п. Петнадесет държави-членки надвишават референтната стойност от 60 % от БВП в Пакта за стабилност и растеж, като средно за ЕС дългът се свива с 1,7 п.п. на годишна база до 81,6 % от БВП за 2017 година.

Фискално правило по отношение на структурния дефицит на сектор "Държавно управление"

- Средносрочната бюджетна цел за структурния баланс на сектор „Държавно управление“, залегнала в Конвергентната програма на страната, е в размер на -1,0 % от БВП. Тази цел е в пълно съответствие с изискванията на чл. 23, ал. 2 от ЗПФ, като отчита текущото ниво през 2017 г. на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“, както и ниските рискове пред дългосрочната устойчивост на публичните финанси към настоящия момент. Както през 2016 г., така и през 2017 г., България преизпълнява средносрочната бюджетна цел на страната за структурен баланс от -1,0 % от БВП. Структурният баланс се подобрява значително, достигайки 1,1 % от БВП в края на 2017 г.

Фискално правило по отношение на дефицита на сектор "Държавно управление"

- Разпоредбите на чл. 25, ал. 2 на ЗПФ по отношение на салдото на сектор „Държавно управление“ за 2017 г. са изпълнени, като съгласно данните в априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга на сектор „Държавно управление“ бюджетното салдо за 2017 г. е положително в размер на 0,9 % от БВП.

Фискално правило по отношение на ръста на бюджетните разходи

- Според изчисленията на ЕК, представени в Ръководството към Пакта за стабилност и растеж, референтният растеж на потенциалния БВП за 2017 г. възлиза на 1,7 %. България продължава да преизпълнява заложената средносрочна бюджетна цел и през 2017 г., следователно изменението на разходите, изчислено по общата методология за т. нар. бенчмарк на разходите няма водеща роля. Според Ръководството: „Страните, които са надхвърлили средносрочната бюджетна цел, не трябва да бъдат оценявани за спазване на референтния критерий за разходите, стига средносрочната цел да бъде запазена“. Освен това: „При оценка на спазването на изискванията и в съответствие с Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета отклонението от референтния показател за разходите като цяло се изключва, ако държавата членка е превишила средносрочната бюджетна цел, основаваща се на структурния баланс“.

Фискално правило по отношение на салдото по КФП

- Салдото по КФП за 2017 г. е положително (излишък) в размер на 0,9 на сто от БВП, което представлява значително подобрене спрямо референтната стойност, заложена в ЗПФ. В този смисъл разпоредбите на чл. 27, ал. 4 на ЗПФ са изпълнени.

Фискално правило по отношение на консолидирания дълг на сектор „Държавно управление“

- Съгласно априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга към края на 2017 г. стойността на индикатора, определящ степента на държавна задлъжнялост и един от основните критерии за конвергенция – показателят „консолидиран дълг на сектор „Държавно управление“/БВП“ достига до ниво от около 25,4 % (при 29,0 % през 2016 г.). На база на отчетените данни за показателя изискванията на чл. 29 от ЗПФ са изпълнени.

Фискално правило по отношение на максималния размер на разходите

- Съгласно разпоредбите на чл. 28 от ЗПФ разходите по КФП не могат да надвишават референтната стойност от 40 на сто от БВП. На база на обобщените годишни отчети за касовото изпълнение на бюджетите на ПРБ общите разходи (вкл. вноската на Република България в общия бюджет на ЕС) по КФП за 2017 г. представляват 34,9 на сто от БВП, което съответства на посочената разпоредба.

ОТЧЕТЪТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА ЗА 2017 г. В ЧИСЛА

99,7 % изпълнение на разчетите по приходите

•Изпълнението на **приходите и помощите** по КФП спрямо годишните разчети за 2017 г. е 99,7 %, а по държавния бюджет - 101,4 %.

93,7 % изпълнение на разчетите по разходите

•**Общите разходи** (вкл. вноската на България в общия бюджет на ЕС) по КФП за годината представляват 93,7 % от разчетите към ЗДБРБ за 2017 г., а по държавния бюджет разходите, трансферите и вноската за бюджета на ЕС представляват 97,5 % от планираните за годината.

0,9 % от БВП излишък по КФП

•**Салдото по КФП** на касова основа за 2017 г. е положително в размер на 845,5 млн. лв. (0,9 % от БВП). За сравнение в разчетите към ЗДБРБ за 2017 г. е заложен дефицит за годината в размер на 1 330 млн. лв., което означава, че спрямо заложеното в програмата за годината се отчита номинално подобрене на бюджетното салдо с близо 2,2 млрд. лева.

Излишък в размер на 0,9 % от БВП на сектор "ДУ"

•Оценката в априлските Нотификационни таблици за дефицита и дълга е, че за 2017 г. **положителното салдо на сектор „Държавно управление“** е 0,9 % от БВП.

3,6 п.п. намаление на дълга на сектор "ДУ"

•По отношение на дълга, България е трета (след Естония и Люксембург), с най-нисък дълг на сектор „Държавно управление“ в ЕС за 2017 г. – 25,4 % от БВП, като спрямо предходната година се отчита понижение с 3,6 п.п.

3,2 млрд. лв. касови постъпления от ЕС

•Общият размер на **касовите постъпления от ЕС** (от Структурните и Кохезионния фондове, от ЕЗФРСР и ЕФР, от средства за директни плащания към земеделските производители и плащания по пазарни мерки и др.) за 2017 г. е 3 215,6 млн. лева.

Фискалният резерв е в размер на 10,3 млрд. лв.

•**Фискалният резерв** към 31.12.2017 г. е 10,3 млрд. лв., в т.ч. 9,8 млрд. лв. депозити на фискалния резерв в БНБ и банки и 0,5 млрд. лв. вземания от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други.